

LDDK pozīcija**Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) sēdei****2021.gada 29.janvārī****Par Latvijas atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM/RRF) plāna projektu 20.01.2021.redakcijā**

Pamatojoties uz Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) padomes 2021.gada 28.janvāra sēdes lēmumu, LDDK ierosina šādu NTSP lēmuma projektu par darba kārtības punktu nr.1. Par Atjaunošanas un noturības mehānisma (ANM/RRF) plānu:

LDDK ir identificējusi būtiskus trūkumus un nepilnības ANM/RRF plāna projekta 2021.gada 20.janvāra redakcijā un NOLĒMA, ka plāna projekts ir konceptuāli koriģējams un pilnveidojams. LDDK ierosina:

1. fokusēt publiskās investīcijas pasākumos, kas sekmē inovācijas, produktivitāti, eksportspēju, kas nodrošinās transformāciju, noturību un izaugsmi;
2. nodrošināt plānā paredzēto finansējumu uzņēmējdarbībai vismaz 70% apmērā;
 - 2.1. nodrošinot savstarpējo demarkāciju gan ANM/ RRF plāna projekta ietvaros, gan ar dažādiem finansējuma avotiem;
 - 2.2. samazinot plānotos pārvaldības un administratīvās kapacitātes izdevumus;
 - 2.3. izslēdzot uz valsts budžetu attiecināmos izdevumus;
 - 2.4. nodrošinot saskaņotību ar spēkā esošajiem ES un nacionālajiem valsts atbalsta noteikumiem.
3. Finanšu ministrijas (FM) vadībā sagatavot un iesniegt sociālajiem partneriem tālākās ANM/ RRF plāna pilnveides un starpministriju un sociālo partneru konsultāciju saturisko un laika plānu, ņemot vērā sociālo partneru iepriekš iesniegtos priekšlikumus.

LDDK secinājumi par ANM/ RRF plāna projektu (FM 20.01.2021 redakcija):

1. **LDDK rakstiski iesniegtie priekšlikumi, kas izskatīti Nacionālās trīspusējās padomes (NTSP) 2020.gada 18.decembra sēdē, nav ņemti vērā un nav saņemts skaidrs un konkrēts izvērtējums no atbildīgajām iestādēm par izteiktajiem LDDK priekšlikumiem un LDDK identificētajām problēmām ministriju piedāvājumā, kas tika sagatavoti, balstoties uz FM rīkoto tematisko diskusiju ppt.prezentācijās sniegto informāciju laika posmā no 10.-16.12.2020.**

Atbildot uz 2020.gada 21.decembra LDDK vēstuli, FM 13.01.2021 vēstulē ir sniegusi formālas un ne pēc būtības atbildes attiecībā uz LDDK priekšlikumiem un LDDK identificētajām problēmām. LDDK nepiedalījās ANM/ RRF plāna projekta izstrādes visā procesā. LDDK nav saņēmusi informāciju par politiskā uzraudzībā esošajām darba grupām, kurās darbojas frakciju deleģētie pārstāvji un Ministru prezidenta birojs (LDDK 2020.gada 5.oktobra vēstule Nr.2-9e/232 ar prasību plāna izstrādē iesaistīt LDDK deleģētus ekspertus, sniedzot iespēju pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem komentēt topošā Plāna projektu vai tā tematiskās sadaļas un paredzot laiku savlaicīgām un kvalitatīvām konsultācijām pēc būtības un priekšlikumu iesniegšanai).

2. **Atbilstoši LDDK aplēsēm privātajā sektorā (uzņēmumos, mājsaimniecībās) tiktu ieguldīti 295,6 miljoni EUR jeb 18% no šobrīd plānotajām izmaksām, savukārt publiskajā sektorā – 1,35 miljardi EUR (82%). Tas nozīmē, ka publiskajā sektorā tiktu izlietota lielākā daļa no šī [\[aizņemtā\]](#) finansējuma, kas būtu aptuveni 4,5% no Latvijas IKP.**

ANM/ RRF plāna projektā kā iznākumu rādītāji tiek paredzēti arī šādi: apstiprināti MK noteikumi, izmaiņas likumos, sludinājumi par iepirkumu organizēšanu, izveidoti rīcības plāni; izveidots regulējums, kad būs noteikts tiesiskais ietvars.

3. **Plānoto publisko investīciju atdeve publiskajā sektorā ir neskaidra un tām nav sniegts visaptverošs ekonomiskais izvērtējums** (*input and output*) un nav sniegts redzējums, kā Latvija plāno atdot starptautiskajos tirgos Eiropas Savienības (ES) aizņemto naudu, proti, kas ir pasākumu kopums, uz kura pamata Latvija nopelnīs, lai atdotu ES aizņēmumu, kas ir ANM/RRF pamatā.

Eiropas Komisijas vadlīnijas dalībvalstīm RRF izstrādē (17.09.2020.) paredz nepieciešamību identificēt šādu paredzamo ietekmi:

- *Kvalitatīvi: Valstu specifisko rekomendāciju ieviešana ES semestra ietvaros; Izaugsmes potenciāls; Darba vietu izveide; Krīzes ietekmes mazināšana; Ievainojamība pret satricinājumiem/spēja reaģēt uz satricinājumiem; Sociālā un teritoriālā kohēzija.*
- *Kvantitatīvi: Laikā, IKP, Nodarbinātība, Budžeta līdzsvarošana.*

4. **Nav nodrošināta savstarpējā demarkācija un uzskatāma savstarpējā papildinātība** pasākumiem, kas paredzēti ES fondu darbības programmas 2021-2027 (projekti), ANM/RRF plāna un citos finanšu avotos (Taisnīgas pārkārtošanās fonds, valsts budžets u.c.).

ANM/ RRF regulas projekts paredz horizontālu principu (art. 4a), ka atbalsts, ja vien nav pienācīgi pamatots, neaizvieto kārtējos valsts budžeta izdevumus un ievēro ES finansējuma papildinātības principu.

5. **Nav skaidrota plānoto investīciju saskaņotība ar ES valsts atbalsta noteikumiem.**

Eiropas Komisija 21.12.2020 publicēja vadlīniju veidlapas, lai palīdzētu dalībvalstīm izstrādāt valsts atvērēšanas un noturības plānus (ANM/RRF) saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem. Saistībā ar ANM/RRF īstenošanu valsts atbalsta kontrole palīdzēs nodrošināt, ka dalībvalstu publiskie izdevumi neizstumj privātos izdevumus, netiek pieļauta pārmērīga kompensācija un ka vienotajā tirgū ir vienlīdzīgi konkurences apstākļi.